

תורם לספר, אך שמע זאת רבי ירמיהאל והחל לבכות וכמה שניסה רבי בצלאל להרגיעו – לא הצליח.

כאשר נרגע מעט, הסביר רבי ירמיהאל לחתנו: 'יודע אתה כמה צדקות עשיתי בימי חיי, אך לרובם אין די ערך, משום שהם התפרסמו ברבים, וכבוד גדול עשו לי עליהם, וממילא ננגסו בכך זכויותיי. מעשה אחד היה נקי לגמרי, בלא שאיש ידע עליו, ובלא שקיבלתי אפי' מעט כבוד, והוא זכות הדפסת ספרו של החפץ חיים, ועם מעשה זה הייתי עולה לבית דין של מעלה ומקבל עבור זה שכר שלם משמיים, ועתה כאשר נודע לך דבר התרומה, גם את השכר הזה הפסדתי, וכי לא אבכה על כך.'

המשכן חולק לשלושה חלקים עיקריים מבחינת שטחו: החצר שהקיפה אותו, הקודש וקודש הקודשים. לחלק זה האחרון - בו שכנו הארון ולוחות העדות, הכפורת והכרובים - נאסרה הכניסה כמעט כליל, למעט הכהן הגדול ביום הכיפורים שנכנס לזמן קצוב ופעולותיו היו חייבות להיות מדויקות ובתכלית הכוונה. קודש הקודשים, וכך מצווה התורה בפרשתנו: 'ועשית פרוכת... ונתת את הפרוכת תחת הקרסים... והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקודשים'.

הנצי"ב מוואלוז'ין, בספרו 'העמק דבר', מדייק בלשון הפסוק: 'והבדילה הפרוכת לכם' - המילה 'לכם' לכאורה מיותרת.

אלא בא ללמדנו לכל יהודי צריכה להיות גם 'פרוכת'. כאשר הוא זוכה לקיים מצווה מיוחדת, מעשה נדיר, זהו 'ארון הברית' שלו - עליו לשים 'פרוכת' מפרידה שתכסה מעין כל את המעשה. לא רק מהסובב - אלא אף ממנו עצמו. שלא יתגאה וישתבח בו בלבו פנימה. 'והבדילה הפרוכת לכם'.

אחת הסיבות הגדולות המפריעות לאדם להיות בשמחה, כי הוא כל הזמן חושב מה אחרים אומרים עליו, חודש אדר מזלו דגים הנמצאים מתחת למים, לא רואים אותם, לא איכפת להם מה אחרים אומרים עליהם, רק רצון ה' לנגד עיניהם, אדם שמגיע להכרה שרק רצון ה' לנגד עיניו, יגיע לידי שמחה אמיתית. לכן חודש אדר שמזלו דגים מסוגל לשמחה.

תכונה נוספת הקיימת בדגים, מובא במדרש (בר"ר צז, ג): "מה דגים הללו גדלין במים כיון שיוודת טיפה אחת מלמעלה מקבלין אותה בצמאון כמי שלא טעמו טעם מים מימיהון. כך הן ישראל, גדלין במים - בתורה, כיון שהן שומעין דבר חדש מן התורה, הן מקבלין אותו בצמאון כמי שלא שמעו דבר תורה מימיהון."

כלומר הדגים מלמדים אותנו להעריך אפילו טיפה קטנה, אפילו מעשה קטן בעבודת ה', להעריך ולהוקיר, כי גדול שכרו עד מאוד.

יהודי צריך להיות בבחינת "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב", לשמוח על כל פעולה קטנה של עבודת ה' שזכה לקיים. אם היינו יודעים להעריך כל פעולה קטנה שאנחנו עושים בעבודת ה', מה היא פועלת ועושה ומשפיעה לנו ולדורותינו היינו מתמלאים בשמחה עצומה.

בזה יש לבאר מה שמובא בירושלמי (עבודה זרה דף יח.) על רבי אבהו, כאשר רבי אבהו נפטר, עברו לפניו "ג נהרות של אפרסמון, שאל: לכבוד מי כל אלו? אמרו לו: עבורך. אמר רבי אבהו: כל אלו לאבהו? ואני אמרתי לריק יגעתי!

ולכאורה, וכי רבי אבהו לא ידע מתן שכרן של מצוות?

אלא ודאי שרבי אבהו ידע מתן שכרן של מצוות, אבל כמה שהעריך רבי אבהו את שכרן של מצוות, כאשר הראו לו את שכרן של מצוות האמיתית, הוא לא האמין שזהו שכרן של מצוות. כי כמה שהוא העריך ואין לנו כלל השגה בהשגתו של האמורא הקדוש רבי אבהו, בכל זאת כאשר גילה את האמת מהו שכרן של מצוות אמר "ואני אמרתי לריק יגעתי", שכמה שחשבת שזה שכרן של מצוות אין זה אמת, אלא הרבה הרבה יותר שְׁאִין שְׁכָל אָנוּשִׁי יכול כלל להשיג.

הגמרא בברכות (ט): מספרת כי רבי אילעא אמר לעולא: כשתגיע לאותו מקום שאל בשלומי של רבי ברונא אחי, במעמד כל בני החבורה, שאדם גדול הוא ושמח במצוות. ורבי אילעא תיאר בפני עולא את שמחתו של רבי ברונא בקיום המצוות. פעם אחת, סח רבי אילעא, שמך רבי ברונא גאולה לתפילה, ולא פסק החיוך מפיו כל אותו היום!

ובוודאי היה רבי ברונא צדיק המדקדק בקלה כבחמורה, ומתמיד בלימוד התורה, הרי אם מוזכר שמו בש"ס על כרחך שהיה בכוחו להחיות מתים, ובכל זאת שמח שמחה גדולה על שסמך גאולה לתפילה, כי ידע להעריך כל מעשה קטן בעבודת ה'.

סגולות לשמחה:

א. כתב בספר סגולות ישראל (מערכת ד' אות א'): סגולה להינצל מדאגה ולהיות כל היום שמח וטוב לב, שיאמר מיד לאחר ברכות השחר בלי להפסיק בדיבור שלש פעמים: "מיכאל הכהן הגדול שר ואפוטרופוס של ישראל".

ב. עוד כתב בספר סגולות ישראל (מערכת ע' אות ל"ט) שסגולה להינצל מעצבות לאכול תמרים.

ג. עוד כתב בספר סגולות ישראל (עמ' קכ"ב אות כ"ה) בשם ספר הכתוב לחיים, שסגולה לדאגה לאכול דבר אדום כתולעת שני. ופירש בדרך צחות את הפסוק בתהלים "בבוא דואג האדומי", בבוא דואג דהיינו כשבאה דאגה אזי אדומי התיקון הוא האדומי.

ד. בספר אוצר החיים (קאמרנא פרשת אמור) הביא בשם הרה"ק רבי ישכר דב מבעל זי"ע כי ללמוד ספר פני יהושע מסוגל להביא שמחה על הלומד.

ה. בספר באר משה (אוזירוב פרשת אמור) כתב וז"ל: ההכנעה היא סגולה לשמחה, כמו ששמעתי מאאזמו"ר הרה"ק ר' חיים שמואל ז"ל מחנטשין על הכתוב (קהלת ב', ב') "ולשמחה מה זו עושה", שהרוצה לזכות לשמחה, שומה עליו להתנהג בענוה בבחינת "מה" ואז יזכה לשמחה. וזהו "מה זו עושה", שבחינת "מה" עושה את השמחה ומפורש הדבר בכתוב עצמו (ישעיה כ"ט, י"ט) "ויספו ענוים בה' שמחה", שע"י הענוה יוסיפו שמחה.

ו. כתב בספר ייטב פנים (אבני זכרון לראש השנה דף כ"א טור א'), כי סגולה לשמחה הוא לצייר שם הוי"ה לפני עיניו, כדכתיב (תהלים ט"ז, ח') "שויתי הוי לנגדי תמיד וגו' לכן שמח לבני". עי"ש.

ז. הגמרא בשבת (ק"ט): אומרת "חמין במוצאי שבת מלוגמא". הכוונה, שהוא רפואה שלא יהיה לו עצבות והוא מרומז בפסוק (תהילים קמז) "הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם". 'מחבש' - ראשי תיבות ח'מין ב'ימוצאי ש'יבת מ'לוגמא, וסמך ליה 'לעצבותם' לומר שהוא רפואה לעצבות. (דברי יצחק' בשם הרבי ר' זושא זי"ע. ועיין כף החיים סימן ש' ס"ק י"ב).

ח. כתב בספה"ק אמרי חיים (ויזיניץ פרשת וישב) וז"ל: איתא בספה"ק מתלמידי הבעש"ט, אשר סגולה לשמחה ורוממות הנפש הוא התקשרות אל הרבי אמירת זוהר וטבילה במקוה. רבי ז'הר מ'קוה ר"ת זמ"ר.

ט. בשו"ת חיי הלוי (ח"א סו"ס קי"ב) כתב וז"ל: אומרים בשם צדיקים, שמי שמתעסק במשא ומתן בדרך הישר, בא לידי שמחה. ודבר זה מרומז בפסוק "שמחו בה' וגו' והרנינו כל ישרי לב". שמי שהוא יישר לבב הוא כול להיות בשמחה.

י. לשון הקודש, התיבות הן כך בשורשן למעלה, ויכול לעורר המידה למעלה על ידי אותה התיבה, ולכך הוא סגולה לשמחה לחזור כמה פעמים בפיו "שמחה" להמשיך "שמחה". ורבי ישראל פאליצקר זצ"ל אמר, שכאשר רצוני לשמוח הריני אומר "שמח נפש עבדך", והנני שמח. (כתבי רמ"מ אות פ"ח).

יא. כתב בספה"ק שומר אמונים (מאמר צהלי ורוני פרק ט'): ועל ידי זמר של שמחה וכוונתו לשמים, אז נתקשר עי"ז בעולם השמחה, ונשפע ממילא שמחה בלבו, וסימן לזה שנמשך עליו שמחה מלמעלה, כשירגיש טהרת מחשבותיו, כי כתבו הספרים אותיות בשמחה הם אותיות מחשבה, כי על ידי עבודה של שמחה תשיג מחשבות טהורות.

יב. כאשר שחקו הילדים אמרו להגרי"ז מבריסק זצ"ל עדיין אין להם דאגות ולפיכך הם שמחים. השיב הגרי"ז זצ"ל, הקב"ה ברא עולם שמח, רק כשמגדלים המידות הרעות מקלקלין השמחה שנמצאת בטבע הבריאה.